UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XCVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

emphyteotæ, quã ſint Iulia, & Frãciſca eius ſorores, q̃ dñr eſſe in ſecũdo gradu ꝑ lineã trãſuerſalẽ, & Hippolyta in primo gradu per lineã deſcendentiũ, l. iureconſultus, ff. de gradibus, & Inſti. eo. §. in primo, & §. in ſecũdo. quare ſequitur, ꝙ ipſa Hippolyta magis eſt renouanda, & preſertim cum in effectu ſit heres dicti Alexandri mediante pſona Lamberti, cui fuit ſubſtituta per ea, quę volunt doct. in d. l. ſi mihi, & titio, & in d. c. bonæ cum ſimilibus. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Emphyteoſis ad eccleſiam ob mortem emphyteotæ reuerſa debet proximioribus, & hæredibus, vltimi emphyteotæ defuncti concedi, niſi eccleſia illam pro ſe habere vellet:*

Contra, quòd eccleſia non poſſit pro ſe retinere, niſi in certo caſu nume. 16.

Emphyteoſi finita, & ad eccleſiam reuerſa, quos proximiores, & quando maſculos tantum eccleſia reinueſtire teneatur, & nu. 17. vbi hæredem ſolum etiam extraneum eſſe admittendum oſtenditur.

Emphyteoſi finita, & ad eccleſiam deuoluta ob culpam, & delictum emphyteota, eccleſia proximiores, & hæredes reinueſtire non tenetur:

Et quando hoc verum ſit nu. 20.

4 *Idem, ſi res integra eſſe deſiiſſet, & ante requiſitionem à proximioribus, et hæredibus factã eccleſia illam alteri conceſſiſſet:*

Quod declaratur infra nu. 40.

5 *Emphyteoſi finita, quod dominus proximioribus, & hæredibus vltimi emphyteotæ defuncti illam concedere teneatur, in qua emphyteoſi procedat.*

Et quòd in emphyteoſi, tàm eccleſiæ, q̃ priuati procedat num. 42.

6 *Ad petẽdã nouã inueſtiturã emphyteoſis finita, quã dominus proximioribus, & hæredib. ultimi emphyteotæ defuncti cõcedere tenetur, fęminæ quoq; proximiores, et hęredes admittuntur.*

7 *Emphyteoſis eccleſiaſticæ ita fœminæ deſcendentes, ſicut maſculi ſunt capaces.*

8 *Et ea conceſſa pro ſe, et deſcendentibus per maſculum ad neptem ex filio tranſire poteſt.*

9 *Emphyteoſi finita ob lineam finitam ſolum ij, qui ſint hæredes ultimi emphyteotæ, debent reuocari, etiam ſi eſſent extranei aliàs non capaces emphyteoſis eccleſiaſticæ, & fœminæ, ac deſcendentes per fœminam, nu. 10. & 17.*

1 *Feudo finito, fęminæ aliàs incapaces ad illius renouationem, & reinueſtituram admitti poſſint, & nu. 17.*

2 *Emphyteoſis conceſſa etiam pro certis perſonis, ſeu vſq; ad tertiã generationẽ, ſi erat ſterilis, & opera, labore, ac expenſis emphyteotæ fuit meliorata, effecta & hæreditaria, & iure hæreditario, non autem ſanguinis, nec ex prouidentia domini ad hæredes etiam extraneos emphyteotæ perpetuo tranſit.*

3 *Locata re ſterili ab initio, quæ laboribus, & ſumptibus conducentis fuit meliorata, finito locationis tp̄e, conductor, qui meliorauit, ſuiq; hęredes in cõducẽdo illã de nouo ſunt alijs præferẽdi.*

4 *Eccleſiæ res ab initio ſteriles conducentes ſub certo canone, ſi illas poſtea labore, & opera ſua fertiles reddiderint, iure hæreditario eas ſub eodem canone poßunt retinere.*

5 *C. ad aures de rebus eccl. non alien. loquitur de iure communi, non autem ſolum de gratia contra And. Bard.*

6 *Abb. in c. bonæ il 2. de poſtul. præla. volens eccleſia poſſe emphyteoſim finitam pro ſe retinere reprehenditur, & in quo caſu hoc uerum eſſe poſſit, declaratur.*

8 *Emphyteoſis conceſſiones poſteriores ſunt à prima regulandæ.*

9 *Deſcendentium ſimpliciter appellatione non ſolum maſculi, & ab eis deſcendentes ſed etiam fęminæ, & ab eis deſcendentes propriè loquendo continentur.*

1 *Caducitas, & dolus à qualibet cauſa excuſantur.*

2 *Caducitas ob non petitam renouationem excuſatur in hæredibus emphyteotæ ignorãtibus ſe ad renouationem petendã teneri.*

3 *Mora, ob quam caducitas fuit commißa, ante factã declarationẽ ſuper caducitate poſt purgari ab ijs, qui dolo, & culpa caruerunt, & in poſſeſſione bonorũ tempore caducitatis nõ fuerũt.*

4 *Emphyteota ad hoc, ut à iure emphyteotico dicatur cecidiſſe, neceßaria eſt declaratio, & ſententia:*

Et quando hoc verum ſit, et quando aliàs ipſo iure cadat nu. 38.

25 *Et iuramentum in inſtrumento emphyteotico appoſitum contra quam caducitatem ipſo iure abſq; alia declaratione operetur.*

26 *Iuramentum quoad pœnam periurij ſolum iurantem afficit, neq; ad hæredes, ſeu ad filios tranſit.*

27 *Ius declarandi emphyteotam cecidiſſe in commiſſum an re integra contra hæredes emphyteotæ tranſeat, uſq; ad nu. 38. vbi diſtinctio, & declaratio habetur.*

28 *Pęna legatis ipſo iure impoſita contra hæredes defuncti tranſit, ſecus ſi pœna mediante facto hominis, & ſententia ex delicto irrogaretur nu. 31. quod declaratur nu. 39.*

29 *Emphyteota ipſo iure cadit à iure emphyteotico per ceſſationem ſolutionis canonis, per alienationem factam irrequiſito domino, & ob non petitam renouationem, maximè interueniente iuramento.*

Contra, quòd mediante declaratione prælati, et ſententia, nu. 32.

Et utrumq; diſtinguendo declaratur num. 38.

30 *Obligatio, & pœna ex delicto quando etiam ſecundum canones ad hæredes, & in hæredes tranſeat, & nu. 33. 36. & 39. ubi plene diſtinguendo declaratur.*

34 *Ius declarandi donatarium fuiſſe ingratum non competit donatori contra hæredes donatarij, ſi contra ipſum donatarium huiuſmodi declaratio facta non fuit.*

35 *Vaſalli filij, & hæredes non poſſunt propter felloniam uaſalli defuncti feudo priuari à domino, niſi contra vaſallum uiuentem declaratio prius ſuper hac fellonia facta, uel lis mota fuiſſet.*

36 *Pœna ex delicto ueniens re integra contra hæredes tranſire non debet;*

37 *Idem eſt in pœna actionis iniuriarum.*

39 *Hæres an ex delicto defuncti teneatur, & pęna delicti quando contra hæredes tranſeat, & quando non.*

40 *Eccleſia emphyteoſim finitam, & ad ſe reuerſam in præiudicium proximiorũ, & hæredũ non põt alteri concedere, niſi ipſi proximiores, & hæredes in renouatione petẽda negligẽtes fuiſſent;*

41 *Et pendente tempore dato à iure ad petendam renouationem nihil in ipſorum præiudicium ab eccleſia fieri poteſt.*

42 *Alex. in l. ſi mihi, & titio ff. de uerb. oblig. in penult. col. uolens illud, quòd emphyteoſim finitam, & ad dominum reuerſam dominus proximioribus, & hæredibus vltimi emphyteotæ concedere teneatur, procedere in emphyteoſi priuati, & non eccleſiæ, reprehenditur, & communem opinionem eſſe contrariam oſtenditur.*

EPITOME.

EMPHYTEOSIS de re eccleſiæ ſterili ad meliorãdũ conceſſa pro ſe, filiis, & deſcendẽtibus maſculis, & per maſculũ, ſi res illa opera, labore, ac impenſa emphyteotæ fuit meliorata, & ad culturã redacta, efficitur hęreditaria, ut ad hęredes quoſcunq; ẽt extraneos perpetuo tranſire poſſit, Et linea maſculorum deſcendentiũ conductoris finita, ꝙ eccleſia agnatos proximiores, & hæredes ultimi exphyteotæ etiam fęminas, & ab eis deſcendentes de illa inueſtire teneatur, & ius inueſtiturã huiuſmodi petendi prædictis etiam fœminis competat, hic demoſtratur.

CASVS CONSILII.

QVAEDAM *bona ab initio valliua, aquoſa, ſterpellata, buſchiua, & ſterilia epiſcopatus Bononiæ ad meliorandum, & ad culturam reducendum iam diu quibuſdam ſer Peregrino de Brazolis, & anteceſſoribus ſuis in emphyteoſim cum certis pactis conceſſa fuerunt pro ſe, filijs, & deſcendentibus ſuis: quæ bona poſtea de conſenſu dicti epiſcopatus ad uarias perſonas peruenerunt, & ultimo loco ad do. Hannibalem de Saſſuno, cui pro ſe, filijs, & deſcendẽtibus maſculis, & per maſculum ſimiliter conceſſa, & renouata in emphyteoſim ad meliorãdũ fuerunt cũ eiſdem pactis, & maximè ſi ceſſauerint*

per

*per biennium continuũ in ſolutione canonis;item cum
pacto petendi quolibet uigeſimoquinto anno finito re-
nouationem; quæ bona inde tàm à primo conductore,
quàm ab alijs omnibus ſucceſsiuè opera, induſtria, &
expenſis eorum fuerunt pro maiori parte meliorata,
extirpata,& ad culturam redacta. Et quoniam mor-
tuus eſt do. Hannibal,& poſt eum illius filij, & præſer
tim do. Vincentius,qui ultimo loco abſq; filijs, & deſcẽ
dentibus deceſsit adeò,quòd ex linea præfati do. Han-
nibalis nullus de deſcendentibus maſculis supereſt,ſed
ſuperſunt ſolum quædam eius filiæ ſorores dicti do. Vin
centij, & nepos ex alia ſorore in effectu hæredes ipſius
do. Vincentij, Dubitari contingit, an dicta bona ad ec
cleſiam,& epiſcopatũ deuoluta dicantur taliter,quòd
hæredes prædicti ab illis penitus dicantur excluſi.*

CONSILIVM XCVIII.

VIsa facti ſpecie, & qõne propſita, uidere
tur prima facie dicendũ,ꝙ nepos,& ſoro
res prædictæ,& hæredes do. Vincentij oĩ
no à bonis emphyteoticis, de quibus in
1 themate prænarrato,excludantur,qm̃ † & ſi tanquã
proximiores,& hæredes admitti deberent ex illa æ-
quitate,de qua per Bar.in l.1.ff.de priuil.cred.& in l.
1.§.permittitur,ff.de qua quot.& ęſtiua,ubi ẽt Alex.
& in l.ſi mihi, & Titio,ff.de uerb. obl. per Roma.in
conſi.22.Pet.de Anch.in conſi.421.in fi.verb. & per
ſcriben.maximè moder.in c.1.quemadmodũ feu.ad
fil.pertin.per Alex.in conſi.80.in 2.dubio libro 1. &
per alios plures,quos allegat Decius in conſi.131.in
tantum,ꝙ hæc eſt cõis opinio,veluti plures ſcriben.
& præcipuè Dec.ibi circa finẽ atteſtãtur, tñ illa theo
rica doctorum locũ ſibi non vẽdicat,qñ eccleſia bo-
na illa uellet pro ſe habere,& menſæ ſuæ incorpora-
re,vt voluit Abb.in c.bonæ il 2. de poſtul.pręl.ſed aſ
ſeritur in caſu occurrenti eccleſiam pro ſe uelle bo-
2 na hmõi,ergo &c. ¶Pręterea, & ſecundo† eccleſia
tunc tenetur inueſtire proximiores deſcendentes,
& hæredes ultimi deficientis, quando illi ſunt de li-
beris ipſius decedentis ad tradita per Pet.de Anch.
in conſi.133.ſed hæredes proximiores, qui renoua-
tiõnẽ petunt,nõ ſunt de liberis illius,qui vltimo de-
ceſſit,& in cuius perſona emphyteoſis eſt finita, er-
go &c.Rurſus hæc emphyteoſis eſt maſculina, hoc
eſt maſculis tñ cõcedi ſolita, vt ex tenore inueſtitu
ræ apparet,q diligenter eſt obſeruandus,vt in c.1.de
duob.fratrib.in fi. verb. ergo ſicut ex ſui forma ordi-
naria non põt niſi ad maſculos,& deſcendentes per
maſculos tranſire,non autẽ ad fœminas,nec per fœ
minã deſcendentes,ut ex tenore inueſtiturarũ oſtẽ-
ditur,qui tenor,& conſuetudo emphyteoſis attendi
debent,ut ſupra,& per Bart.& Alex. in d.l.ſi mihi,&
Titio,ita ſecundũ extraordinariã formã, ut qñ em-
phyteoſis eſſet finita, eccleſia ſolũ deſcendentes ma
ſculos, & per maſculũ reinueſtire tenebitur ex illa
æquitate,de qua per Bartol. in d.l.1.§. permittitur.
3 ¶Tertio qñ emphyteoſis fuit finita, & ad eccleſiam
deuoluta ob culpam, & delictũ emphyteotæ, puta
pp canonẽ non ſolutum, vel non petitã renouatio-
tionem,& ob alia pacta non ſeruata, præſertim iura
ta,iuxta ea,quæ habentur in l.ſi quis maior,C.de trã
ſact.in c.1.extra de precar. in c. potuit de loca.& in l.
fi.C.de iure emph.iunctis ijs,quæ habentur per Bal.
in c. querelam extra de iureiu.tunc non ſuccurritur
proximioribus,ſeu deſcendentibus illius, in cuius p
ſona emphyteoſis fuit finita,per doctrinã Bartoli, &
cõem,in d.l.1.§.permittitur, & in d.l.1.ff.de priuile.
credi.& per feudiſtas Bal.& alios in c.1.que
dũ feu.ad fil.perti.ſed de illa emphyteoſi
cleſia põt velle ſuũ facere:ita limitando
munem ſententiam volunt docto.cõiter,
d.conſ.122.& Alex.in d.l.ſi mihi, Titio in
lũna,qui plura allegat, & præſertim, quia
miſſum emphyteotæ oẽs ſucceſſores exp
ſtitura cõprehenſi excluduntur,ut in c.1
priue.,& hr in d.c. potuit, multo magis
excluſi illi, qui non ſunt inueſtitura cõpr
ex gratia admittuntur,quales ſunt hi,qui
teoſim,linea finita,admitti petũt,vt in d.
gratiam facere, & per Bartolũ, & alios in
gatis idẽ in terminis ſequutus fuit Ro.in
& moder in d.c.1.quemadmodum feu.ad
4 ¶Quarto† qñ res deſijt eſſe integra,vt qu
ante requiſitionẽ factã à proximioribus re
phyteoſim alteri conceſſiſſet, tunc proxim
cluduntur, vt voluit Roma. in conſi.70.p
Io. Andreã in c.continebatur de iis,quę
la.& argumento not.in c. quamuis de reſcr
5 Poſtremo † doctrina Bart.& cõis, de qua in
mittitur,& in d.l.1.de priuil.credi.& in alijs
legatis, procedit in emphyteoſi priuati, no
emphyteoſi eccleſiæ, vt notabiliter declar
ſtinguit Alex.in d.l.ſi mihi,& Titio col.pen
quia pro opinione Bart.allegantur ſolũ iura
videlicet d.§.permittitur, & d.l.1.ac alia iur
rialia,quæ eccleſias nõ ligant c.eccleſia S.
c.quæ in eccleſiarum de conſtitutio.& ideo
ſijs ſeruanda eſt regula l.ne cui C.locati,
rũ ſit,finita locatione,alteri,cui velit,reloc
quin fruſtra iura diſpoſuiſſent bona eccle
que in tertiam generationẽ in emphyteo
di iuxta tex.in §.emphyteoſis in auth. de
aut permu.rebus,ut inquit Abb.in d.c.bonæ
diſtinctionem tenuit Ro.in cõſi.212.& 70
tñ oĩbus non obſtãtibus,prout rectè intue
re non debent, ꝯriã ſententiam ſequor,& c
præfatas ſorores,& ab eis deſcendentes
debere obtinere. Et quãuis tota vis præſen
ſultationis conſiſtat in tollendo contraria,
mo aſpectu multũ uidẽtur urgere, prius ta
concluſionem cõprobabo: & in primis pr
6 no, † ꝙ ad petendam nouam inueſtituram,
emphyteoſi finita, dñs proximioribus,& hæ
ultimi emphyteotę defuncti ex æquitate co
tenetur, fœminæ quoq; admittuntur, ſi illius
redes,ſiue ſit mater,ſiue ſoror,ſiue amita, uel
ximior,vt in terminis præſupponit Ro.in d.
& eſt de mente Pet.de Ancha.in conſi.421.
circa finem,& clarius in conſi.173.in 2.col.
terius animaduertendum, & in conſi.70.ubi
dentibus per fęminã hoc ius dẽnt:& vltra a
7 tęs prędictas facit rõ,† qm̃ fœminæ deſcende
ſunt emphyteoſis eccleſiaſticæ capaces,
ſculi, vt in §.emphyteoſim, vbi caſus in au
non alienan aut permut. rebus, vbi licet em
ſis ad virũ,vel vxorem non tranſeat, niſi de
preſsè dictũ fuerit, tamen filii,& filiæ,& de
tes,hoc eſt nepotes,& neptes ſub ſimplici
ne comprehenduntur:quam opinionem
ctores cõiter,videlicet Bal.& Alex.in l.ſed ſi
beros,ff.de in ius uocan.Pau.de Caſtr.in l.1.
ditio.inſer.Alexan.in l.quod dicitur colum.
verborum obliga.Bald.& Ioan. de Imo.in l.
8 §.nunc de lege,ff.de libe.& poſthu.† Et ſi em
ſis eſſet conceſſa pro ſe,& deſcendẽtibus pe
lum,adhuc ad neptem ex filio tranſire poſſe
luit Pau.Caſt.in l.ex facto, in fi.ff.ad trebell.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quinimmò †Imol.in conſi.incip. Petrus de Panno li
ni,quem refert,& corroborat Alex.in d.l.ſi mihi,& ti
tio.in penult.col.& in conſi.161. lib.7. & in conſi.10.
lib.3.noluit ius,de quo p Bart.in d.l.1.ff.de priuil. cre
dit.& in d.§.permittitur. cum ſimil. dici competere
iure hæreditario in tantum, ꝙ etiam extraneus, qui
fuiſſet hæres inſtitutus, p̄ferri deberet proximis agna
tis,qui non eſſent hæredes,quamuis in hoc ultimo di
cto Deci.in conſi.78. contrarium uelit, concludens,
ꝙ ad hoc,ut agnati ad petēdā renouationē finita em-
phyteoſi ob lineam finitā admittantur, non requiri-
tur,ꝙ agnati ſint hęredes,dūmodo ſint proximiores:
q opinio iudicio meo eſt erronea,uel ſaltem ꝯ cōmu
nem theoricam ſcribentium in locis præallegatis,cū
quibus pro nunc ſtādū eſt,abſq; eo quod aliter diſcu-
tiatur,an hoc ſit uerū, cū ſuper eo principaliter nō ſit
tractandū. Addo, †ꝙ ex illa doctrina Bar. non ſolum
adiuuantur hæredes extranei,qui aliàs non ſunt capa
ces emphyteoſis eccleſiaſticæ, ut in d. §. emphyteo-
ſim.& habetur per ſcribē.in c.in præſentia.de probat.
& ſupra dictū eſt,ſed ēt fœminæ,& per fœminam de-
ſcendentes,quæ aliàs regulariter, iureque ordinario
eſſent incapaces; nā ad hoc ius extraordinariè, & ex
æquitate admittuntur, ut eſt de mente Petri de An-
cha.in conſi.173.& in cōſi.421. †qui uoluit fœminas
feudi incapaces, illo finito, poſſe ex illa æquitate ad-
mitti,& de hoc eſt tex.in c.1.de duobus frat. Præterea
ſi hoc in caſu extranei hæredes admittūtur,aliiſq; prę
feruntur,ueluti ſupra proximè dixi,multo magis fœ-
minæ,q ſunt magis capaces. d.§. emphyteoſim. & in
habentibus ſymbolū facilior eſt tranſitus iuribus vul
garibus. ¶Stantibus p̄miſſis,modo demonſtro in ca
ſu occurrenti ſorores,ac deſcendentes ex eis,qui,ſeu
quæ ſunt do. Vincentij ultimo defuncti hæredes, de-
12 bere p̄ferri,& non poſſe ab ipſa eccleſia excludi, †qm̄
ex natura ipſius rei hæc emphyteoſis dicitur eſſe hæ-
reditaria,non cōſiderato tenore inueſtituræ,nā,uelu
ti mihi in facto p̄ſupponitur, & ex uerbis ēt inſtrumē
torū antiquorū infertur, hæc bona, de quibus agitur,
à principio qn̄ fuerunt cōceſſa,erant ualliua,aquoſa,
ſterpellata,& ſterilia, & in emphyteoſim hoc eſt ad
meliorādū pro ſe & filiis &c. cōceſſa fuerūt iuxta tex.
in l.1.C.de iure emphyt.& prout in dictis inueſtituris
apparet:& poſt primā conceſſionē iam diu factam,&
ſucceſſiuè de tēpore in tēpus illa ad culturā reducta,
ac meliorata fuerunt labore,opera, & ſumptibus cō-
ducentiū,& maximè illorū de Saſſuno, ut probatum
eſt,& ex oculorū inſpectione conſtare poteſt:quo fit,
ut illa emphyteoſis,q̄ fuerat certis perſonis,ſeu certo
perſonarū generi conceſſa, dicatur effecta hæredita-
ria ita,ut hæreditario iure ad extraneos etiā hæredes
trāſire poſſit per illud, quod in terminis ſingulariter
uoluit Bart.in l.quicunque.la 2.per illū tex. C.de om
ni agro deſer.lib.11.qui dicit,ꝙ ſi res ſterilis, & ſiluo-
ſa ſit ab eccleſia alicui in emphyteoſim conceſſa uſq;
in tertiam,ſeu quartā ſuā generationē,& à conducto
ribus opera,induſtria,labore,ac ſumptibus ſuis fuerit
ad culturam redacta, talis emphyteoſis eſt effecta hæ
reditaria,iureq; hæreditario ēt ad hæredes extraneos
in perpetuum tranſit:optimus etiam eſt tex.in l.con-
13 grui.C.de loca.prędio.ciuil.lib.11.†ubi ſi finito tem
pore locationis,res,quæ ab initio ſterilis erat,reperia
tur meliorata laboribus,& ſumptibus illorū, qui con
duxerunt,illi, ac hæredes ſui in reconducēdo eā ſunt
cæteris præferendi: idem & melius probat tex. cū ibi
not.in l.fundi.eo.tit.Induco etiam l.qui fundos.ibiq;
Bar.& Ang.C.de omni agro deſer.lib.11. ubi qui fun
dos ſteriles accepit, eoſque ſua cultura fertiles fecit,
iure priuati illos poſſidere dicitur,& clarior eſt tex.in
l.ſi quis auctoritate.cod.tit. & l.fi. §.ſimiliter.C.de al-
14 luuionibus. ¶Vltimo †induco tex.not.in c.ad aures.
de rebus eccle.non alienan. ſecundum lecturam glo.
ubi ij, qui res eccleſiæ ab initio ſteriles conduxerunt
ab eccleſia ſub certo canone, ſi poſtea illas arabiles,
& fertiles reddiderint labore,& opera ſua,eas ſub eo-
dē canone iure hæreditario habere, ac retinere poſ-
ſunt, quāuis aliàs olim perpetuo concedi nō ualerēt,
ut in d.§.emphyteoſim.in auth.de non alienan. & fa-
cit id, quod uoluit Hoſtien.in §. & quibus. in ſumma
tit.de rebus eccl.non alien.allegando d.c.ad aures.Et
ex p̄dictis colligitur caſus ultra alios, in quo emphy-
teoſis dicitur eſſe,uel effici hęreditaria,ut ad hæredes
iure hæreditario tranſeat,nō aūt iure ſanguinis,iuxta
ea,q̄ habētur in l.ſi patroni.ff.ad trebell.in l.quod di-
citur.ff.de verb.oblig.in l. etiam. ff.ſolu. matr. & in l.
ut iuriſiurandi.§.ſi liberi.ff.de ope.liber. uidelicet qn̄
res ſterilis conceſſa in emphyteoſim fuiſſet ēt pro cer
tis perſonis, ſeu uſq; ad tertiam generationē, deinde
opera,induſtria,labore,ac expenſis conductoris me-
liorata fuiſſet, nā tunc huiuſmodi emphyteoſis, q̄ ab
initio ex prouidentia primi conductoris cōpetebat,
expoſtfacto dicetur effecta hęreditaria, ut perpetuo
ad hęredes ēt extraneos conductoris, & non ad alios
ab eo cauſam non habentes tranſeat,per rationē,quā
ponit tex.in l.pen.C.de omni agro deſer. lib.11. & in
d.l.fi.C.de alluuio. ne cultores diligētes doleant ope
rā ſuam dediſſe culturæ agri, nec diligentiam ſuā ſibi
damnoſam intelligant, & ſe deceptos quodāmodo
fore,ut latius in d.l.penul. Quæ ratio propriè locū ſibi
uendicat in terminis noſtris,ut uoluit Bar.in d.l.qui-
cūque. cuius doctrina ex prædictis cōprobatur, & ſe-
cundū illam aliàs ſæpe fuit per Imol.& alios excellen
tiſſimos aduocatos conſultū,ueluti refert Andr.Bar-
ba.in d.c.ad aures.& Roma.in ſingula.371. incip.fun
dus ſterilis,qui inquit illud dict. Bart.eſſe multum ſin
gulare:& quamuis ipſe de illo,an uerum ſit,dubitare
dicat,qm̄ d.l.quicunque.non probat.tamē, quicquid
is dicat, ab illa doctrina ob auctoritatem Barto. quæ
optimè ex prædictis comprobatur, in conſulendo, &
iudicando non eſt recedendum, tum quia ſi ea lege
non probatur, ex aliis tamen iuribus probari dicitur,
tum quia benè d.l. quicunq;.ponderetur, non poſſet
melius facere, licet loquat̄ in bonis patrimonialibus
principis,quę rebus eccleſię ęquiparari dicuntur ad l.
fi.C.de ſacroſanct.eccle.cum ſimil.tum etiam quia &
ſi dici poſſet, diſpoſitionem illius l.quicunq;. pro eo
dicto Bar.non facere, tamen ratio ſuper qua fuit fun-
data, de qua ſupra, & quę eſt generalior dicto, infert
ad dictū Bar.arg.l.cum pater.§.dulciſſimis.ff. de leg.
2.cum ſimil. ¶Non obſtat id, quod uoluit Barbat.in
d.c.ad aures. dicens, ꝙ d.c.ad aures. non facit pro di-
cto Bar.immò illud deſtruit,quia vult,ꝙ ſuperueniē-
te ubertate,ſeu fertilitate res ꝑpetua efficiatur,& fru-
ſtra precibus impetratur, quod à iure cōmuni cōcedi
tur,iuribus vulgaribus. Qm̄ reſpondetur,illū tex.opti
mè facere ſecūdum intellectum glo.2. vt ibi Imol. &
ſcriben.referunt dicentes illum tex.loqui, qn̄ res ſte-
rilis ab initio fuiſſet aliquibus conceſſa, quorum ope
ra poſtea fuiſſet fertilis, & arabilis affecta, qm̄ ex ſu-
perueniēti ubertate,& cultura ea cōceſſio, quę erat
tēporalis,ut ſupra dixi,effecta fuit perpetua: qui text.
15 ſic intellectus optimè ad caſum noſtrum facit. †Nec
uerum eſt, quod dicit Barba. illum text.loqui ſolū de
gratia, quia dico,immò ipſum loqui de iure commu
ni ex quadam ęquitate in caſu illo particulari, nā Pa-
pa ibi reſpondet interrogationi, & conſultationi, ut
ibi ad aures noſtras &c. quo in caſu nō gratiā facere,
ſed ius cōmune concedere dicitur, iuxta c.ex multa.
extra de uoto,& addita per modernos in d.c.1.de cō-
ſtitut.& licet Barbat.dicat textū in d.l.quicunque.nō

probare

probare,tamen ego per ſupra dicta ꝯriū dico, & ideò
illud d. Bar.quod eſt ualde ęquū,& ſingulare ſequi de
bemus. ¶Plura alia poſſem ad corroboratione͂ iuriū
dictarū ſororū,& hęredum do.Vincentij adducere,q̄
in reſpondendo motiuis contrarijs ſatis quidem ꝯ di
ctos hæredes urgentibus ſtatim diſcutie͂da erūt:quo-
rū primū eſt,ꝙ qn̄ linea conductoris eſt finita,tūc em
phyteoſis eſt proximioribus ultimi decedentis reno-
uanda,alioquin ipſi proximiores poſſent ab illa iniu-
ria appellare, ſecundū quod uolunt Bar. & alij magis
cōiter:quod eſt uerū,niſi eccleſia uellet bona illa em
phyteotica pro ſe habere,Abb.in d.c.bonæ.il 2.de po
ſtula.præla.& referunt Moderni,ac e͂t in d.c.1.que͂ad-
modū feu.ad fil.pertin.& hoc eſt uerū ex magnis fun-
damentis partis aduerſæ: quod tn̄ iudicio meo mul-
tū non ſtringit, in primis qm̄ nos non ſumus propriè
in caſu doctrinæ Bart.in d.§.permittitur.& in d.l.1.ff.
de priuil.cred.ac aliorū,qui cōiter Bar.ſequuntur,nā
emphyteoſis non fuit in perſona do.Vincentij finita,
ſed adhuc apud hæredes ſuos durat, propterea quia
fuit effecta perpetua,& trāſitoria ad quoſcunq; hære-
des e͂t extraneos ex eo, ꝙ ab initio bona cōceſſa erāt
ſterilia,aquoſa,ualliua,atque inculta, & opera,indu-
ſtria,labore, ac expenſis conductorū poſtea arabilia,
& fertilia effecta fuerunt per ea,q̄ uoluit Barto.in d.l.
quicunque.& ſupra latius dictū fuit. Secundo reſpon
16 deo, †ꝙ illa opinio Abb.in d.c.bonæ. non eſt uera, &
doctores cōiter ꝯ̄rium præſupponunt, ut in terminis
uoluit,& confirmat Dec.in conſ.131.col.4.dice͂s hoc
dictum Abb. eſſe ꝯ̄ communem opinione͂ ſcribe͂tiū,
qui præſupponunt,ꝙ finita emphyteoſi ſtatim ius pe
tendi inueſtiturā ſit acquiſitū proximioribus,qui ſint
hæredes,& dominus illā facere teneatur,alioquin eis
iniuriam facit, à qua poſſunt appellare, ergo eccleſia
aſſerendo ſe uelle bona illa pro ſe retinere, nō poteſt
præiudicare iuri proximioribus quæſito, qui ad hoc
ius petendū infra annum,& diem admittūtur,ad tra-
dita per Petrum de Anch. in conſi. 173. & infra dice-
tur. Alioquin theorica Bart. & communis, de qua in
d.§.permittitur. cum ſim.facilè eluſoria redderetur,
qm̄ eccleſia nolens proximiores admittere ſemper
hac cautela uteretur, quod minimè dicendum eſt: &
ita in ſimili caſu arguit Abb.in c.quæ in eccleſiarum.
col.vltima.extra de conſtit. in uerſi. limitarem tame͂.
& facit text. in c. ſi ciuitas. de ſenten. excommunica.
in 6. & id, quod uoluit glo.in uerb. aliter. in c. quan-
quam.de uſur.in 6.& in c.quanto.de priuileg. cū aliis
allegatis per Decium in d.conſilio.Suadentur prædi-
cta ex iis,quæ habentur in c.ex multiplici.in c.ſugge-
ſtum. & ī c.licet. de decimis.in c.dudū.de priuileg.&
in c.quod per nouale.de verb.ſign.ubi priuilegiū, uel
alia conceſſio non debet intelligi, ut alteri præiudi-
cet,ad quod facit l.2.§.merito. & §.ſi quis à principe.
ff.ne quid in loco publi. Ex cauſa tamen eccleſia poſ-
ſet hoc dicere, & bona pro ſe retinere, qn̄ bona ſuffi-
cientia pro ſuis ſeruientibus,& miniſtris nō haberet,
nā tunc ordinata charitas ſuaderet, ꝙ eccleſia pro ſe
potius retineret,quàm alteri relaxaret.argumento c.
paſtoralis.de ijs, quæ fiunt à præla. ibi ſubſtentatione
Vicarij reſeruata,& habetur in c.ut ſuper.de rebus ec
cle. non alien. faciunt not. per Iacobum de Belui. &
Moder.in c.1.in princi.qui feu.dare poſſunt. & ꝑ Ab-
batem in d. c. bonæ. At in caſu noſtro non adeſt hæc
cauſa,cum ipſi eccleſiæ bona, & redditus ſuperabun-
dent,& in aliqua neceſſitate eccleſia non ſit conſtitu
ta:unde non debet uelle proximos,quibus hoc ius eſt
quæſitum,excludere,cū eorum iactura,& ſic auaritię
uitium incurrere,quod conſiderat Bal.in l.fi.C.de al-
luuio. & in hoc caſu ſubſtineri poſſet id, quod uoluit
Abb.in d.c.bonę.veluti ipſe etiam ſentit.¶Nō obſtat

ſecundum principale motiuum, dū ex men
de Anch.in conſi.133. conſideratur, ꝙ cō
in d.§.permittitur. cum aliis non procedit,
tarent liberi,& deſcendentes emphyteo
nei, & collaterales tantum, & præſertim,
teoſis ſui natura, & atte͂ta inueſtitura ſolum
liberos,& deſcende͂tes,& præſertim maſcu
maſculum eſſet trāſitoria, & non ad collat
ad deſcendentes fœminas,ſeu per fœmin
tura, & modus conceſſionis ſit ſummè n
conſiderandus,ut in c.1.in fi.de duobus fr
primo reſpondetur, ueluti dictū fuit in p
ſione data ſupra proximè primo contrari
17 reſpondeo, † ꝙ contrarium eſt de mente
in d.conſi.Petrus de panno lini,ſeu Thom
lini,ut refert,ac ſequitur Alex.in d.conſi.
nultima.& in conſ.10.lib.3.in ultima col.
d.l.ſi mihi,& Titio.in penultima col. qui
dem ſolum, etiam ſi extraneus eſſet, admi
re ad petitione͂ inueſtituræ in terminis do
in d.§.permittitur. cum aliis: &, ut ſupra di
de Anchar.in d.conſi.173. uoluit fœminam
bentem ius ab ea poſſe ad dictā petitione͂ i
feudi admitti, cū tame͂ fœmina ex natura c
nis feudi nō ſit capax, & in feudo regulari
re nequeat,ut ī c.1.de feu.ſucceſſ. & c.1.de
fratr.& de gradibus.cum ſimil.Præterea De
ſil.131. ibi tertio non obſtat, dicit in caſu Ba
permittitur. uim non eſſe, an ſuperſint de
an uerò collaterales proximiores,dummo
redes ultimi decedentis, & tanto magis,
mi acquirentis deſcendentes, ut expreſſè
ma.in conſi.22.& hoc eſt de me͂te Bartol
mittitur. ueluti declarat Dec.in d.conſ.1
hoc uoluit Bar.in d.l.1.ff.de priuileg.cred
pliciter de agnatis,& cognatis loquitur.
dicta Bar.in d.§.permittitur.cum ijs,quæ
d.l.1.colligitur,ꝙ nō uidetur referre, an
ſunt,dicantur eſſe de deſcendentibus ulti
tis, an uerò illius collaterales, & tanto mag
erant à primo recipiente deſcendentes. a
l.cum ita.§.in fideicōmiſſo.ff.de lega.1.&
ceſſio.fratr. uel de gradibus. ubi hoc cōſider
magis e͂t dicendum eſſet,ſi prima cōceſſio
18 phyteoſis, † à qua omnes aliæ ſunt regulan
de mente Barto.in d.l.ſi mihi,& Titio. in u
1.de duobus fratrib.& in d.c.1. de ſucceſſio
ſet facta pro ſe,& filiis maſculis,& deſcend
pliciter,prout in caſu noſtro ab initio facta
nitur,ueluti narratur in inſtrume͂to cōceſſion
do.Hannibali,in quo dicitur,ꝙ illis de Bon
ceſſio facta fuerat pro filiis, & deſcendenti
19 citer, †qm̄ appellatione propriè loquendo c
non ſolū maſculi,& ab eo deſcendentes,ſed
minæ,& earum deſcendentes,ut in auth.de h
ab inteſta.poſt princ.l.fi.C.de ſuis, & legit. A
conſi.160.viſo themate. lib.ſecundo. & hu
tiæ,ꝙ doctrina Bartoli,& aliorum commu
habeat non ſolum,qn̄ ſupereſſent filij, & de
tes ultimi decedentis,ſed etiam eius collat
tame͂ eſſent hæredes,aſtipulatur id,quod u
xan.in conſil.80.lib.1. & in conſi.23. lib.2. &
Petrus de Ancharano in d. conſil. 133. à quo
prædictam limitationem ſumpſerunt, circa
detur ſentire,ſatis eſſe,quòd ſint proximior
uis non ſint deſcendentes, dum tamen ſint h
ut dixit Rom.in d.conſi.22. Immò ipſe Dec.
78.expreſſè cōſuluit ſufficere,ꝙ ſint agnati p
res, quāuis non ſint hæredes:ſed quoniam h
ſu dictę ſorores agnatę ſunt proximiores h

eſt in hoc inſiſtendum, maximè quia Doct.magis cõ
muniter uolũt, ꝙ proximiores debeant eſſe hæredes,
alioquin extranei, qui eſſent hęredes, illis præferren-
tur, ut uoluit Alexander in d.conſi.161.in d.conſi.10.
nec non in conſi.80.lib.2. poſt Imol.in d.ſuo cõſilio.
¶Capio tertium motiuũ pro eccleſia factum, quod
multum urgere uidetur, quo dicitur, ꝙ doctrina Bar.
& aliorum communiter in d.§.permittitur.& in d.l.ſi
mihi,& titio.cũ ſimilibus non procedit, quando em-
phyteoſis eſſet finita propter delictum, ſeu commiſ-
ſum conductoris, ut ob canonem non ſolutum, ob
alienationem rei factam irrequiſito domino, uel ob
renouationem tempore conuento non petitam, aut
aliter ob pacta non ſeruata, ad tradita per Alexand.
in d.l.ſi mihi, & titio. per Rom. in d. conſil. 212. &
per ſcrib.in d.c.1. quemadm. feu. ad fil. pertin. cum
aliis iam allegatis: & in caſu noſtro eccleſia obiicit
rem fuiſſe ad eam deuolutam ob canonem non ſo-
lutum, & renouationem non petitam, igitur &c.
Profectò ſuper hoc motiuo eſt bene aduertendũ, qa
& ſi falcem ad radicem imponere uideatur, tamen fa
cile poteſt multipliciter euitari: & in primis † motiuũ
procederet, quando dolo conductoris res ad eccleſiã
fuiſſet deuoluta. Secus ſi abſq; dolo, quamuis aliqua
culpa, & negligentia ei poſſet imputari, ut not. uoluit
Per.de Anch.uir timoratæ conſcientiæ in conſi.173.
& in cõſi.421.circa finem: & ita procedit id, quod vo-
luit Rom.in d.conſi.212.veluti ex verbis ipſius maxi-
mè in ultimo dubio colligitur. At in caſu noſtro Do.
Vincentio dolus in non ſoluendo canonẽ, aut in nõ
petendo renouationem imputari non potuit, quãuis
aliqua culpa in eo poſſet conſiderari, quia cum ipſe
eſſet creditor aſſertorum agentium epiſcopatus ma-
gnæ pecuniarũ quantitatis, cuius occaſione annui af
fictus ipſi D.Vincentio præſtari debebant, & in faciẽ-
do computa haberetur ratio canonis debiti epiſcopa
tui, & inter eos cõpenſatio fieret, utiq; hoc dẽt illum
ſaltẽ à dolo excuſare, quia credebat eos fore agentes
epiſcopatus, & poteſtatem, ac auctoritatẽ ſic faciendi
habere, quamuis re uera nec agẽtes eſſent, nec huiuſ-
modi auctoritatem haberent, & cõſequenter D.Vin-
centius culpa, & negligentia non caruerit, quia, ut ca
ducitatem euitaret, debebat diligẽter inueſtigare: ta-
mẽ ſatis eſt ipſum non fuiſſe in dolo. ar.l.1.§. dolũ.ff.
de dolo.& conſequenter non dicitur præiudicaſſe ꝓ-
ximioribus ſuis in iure petendi renouationẽ, & inue-
21 ſtituram ſaltem poſt ipſius mortem: † & quælibet cau
ſa à dolo excuſat, ut declarat Iaſ. in l.ſi quis maior. C.
de tranſact.item & à caducitate per Spec. in tit.de lo-
ca.§.nunc uerò aliqua.ver.18. & habetur per Cy. in l.
22 1.q.12.C.de iure emphyt. Quo aũt † ad prætenſam ca
ducitatem D.Vincẽtij ex non petita renouatione di-
co illam quoad id, de quo diſputatur, non eſſe in con
ſideratione, quia ſi qua caducitas prætendi poteſt, il-
la abſque dolo prouenit, immò abſq; culpa D.Vincẽ
tij, cum is ignorauerit, & iuſtã habuerit cauſam igno-
rantiæ, ꝙ ad aliquam renouationem infra aliquod tẽ
pus petendam teneretur, quæ ignorantia excuſat per
Pet.de Ancha.in d.conſi.173.non.n.fuit ipſe, qui con
traxit, ſed ſucceſſit D.Hannibali, qui ſe ad hoc obliga
uit, ergo D.Vincentius iuſtã ignorãtię cãm habuit, vt
ĩ l.qui in ius alterius.cũ ibi notatis.ff.de reg.iur. Quo
fit, ut ob hanc prætenſam caducitatem ſorores, quæ
ſunt proximiores, & hæredes D. Vincentij, non poſ-
ſint dici excluſę à dicto iure petendi inueſtituram, ſe-
cundum quod uoluit Bar.in d. §. permittitur.cum ſi.
quia talis caducitas ex dolo, ſeu culpa D. Vincẽtij nõ
euenit per ea, quæ uoluit Anch.in d.cõſi. 173. & 421.
facit, quod legitur in c.1.§.ſi titius. poſt gl. ſi de feud.
fuer.conten.inter do.& agna.& in c.quia diuerſitatẽ.
cum ibi notatis, & in c.nulla.in gl. in uer.ſex. de con-
ceſſ.pręben.ubi à beneficio legis non excluditur, qui
iuſtè ignorauit.c.licet.cum gl.de ſupplen.negli.pręl.
& qui abſque dolo inueſtituram non petit, feudũ, ſeu
emphyteoſim nõ amittit. c.fi.ubi tex.notab.de ꝓhib.
feud.alien.per Lotha.Dolus aũt abeſſe uidetur, ſi iu-
ſta cauſa impediente petere omittat. c.1. quo tempo.
mil.pet.& c.1.§.præterea.de prohib.feu.alien.per Fe-
der.& de his latius habetur per Ancha. in d.cõſi.173.
Et ex prædictis infertur, ꝙ ſi dictæ ſorores ẽt infra an-
num, & diem inueſtiturã non petijſſent, non propter
hoc excluſæ dicerentur, ut colligitur ex dictis per An
cha.in d.conſi.173.Sed circa hoc ultimum non eſt in
ſiſtendum, cum ante annũ petierint, atq; inſteterint
ipſis renouationem fieri debere, offerendo, & forte
deponendo id, quod pro canone temporis præteriti
23 erat fortaſſe ſoluendum: & † cum nondum iudicialis
declaratio, & ſententia declaratoria fuiſſet ſuper ca-
ducitate ſequuta, potuit mora purgari ab iis, qui do-
lo, & culpa caruerunt, & in poſſeſſione bonorum tẽ-
pore caducitatis nõ fuerũt, ut uoluit notãter Petr. de
Anch.in d.conſi.421.& in d.cõſi.173. ¶Rurſus reſpõ
dendo huic tertio motiuo dico ipſam eccleſiam nõ
potuiſſe ſuper caducitate declarationẽ facere contra
ſorores, & hæredes D. Vincentij, cum illã aduerſus ip
ſum D.Vincentium uiuentem non fecerit, ſed eum
uſque ad mortẽ tollerauerit, quoniã ius declarandi
ſuper caducitate defuncti contra hęredes ſuos re in-
24 tegra non tranſit, ut ſtatim dicetur. Et cum † de iure
ad hoc, ut emphyteota dicatur à iure emphyteotico
cecidiſſe, neceſſaria ſit declaratio, immò ſententia, ut
latè examinant Rom.in d.conſil.212.& Ancha. in d.
conſi.421.& habetur per ſcribẽ.poſt gl.in d.c. potuit.
alioquin emphyteota cecidiſſe nõ cenſetur, ut ibi: ſe-
quitur, ꝙ in caſu occurrenti D. Vincentius à iure ſuo
non dicitur cecidiſſe tam ob non ſolutionẽ canonis,
quàm ob non petitam renouationem. Nec hęredes,
hoc eſt ſorores ſuæ poſſunt ẽt dici cecidiſſe, ex quo ꝯ̃
ipſas talis declaratio re ĩtegra de iure fieri nõ potuit,
25 ueluti inferius demonſtrabitur. ¶Nec † obeſt iuramẽ
tum appoſitum in inſtrumento emphyteotico de ſol
uendo canonem, & de petendo renouationem ſingu
lis 29.annis, quod iuramentum ſolet ipſo iure caduci
tatem operari abſq; alia declaratione.argu.l.ſi qs ma
ior.ibique Alex.& moder.C.de tranſac.Abb.& Bald.
in c.querelam.de iureiuran.quod d. Alexã. ſæpius in
ſuis conſiliis repetiit. Quia reſpõdetur, ꝙ ius iuramẽ
ti in terminis noſtris potuiſſe contra D. Vincentium
operari, quando is fuiſſet ille, qui iurauit, ſed nõ ipſe,
uerum D. Hannibal primus conductor iurauit, ergo
ratione iuramenti, ſeu periurii non põt dici, D. Vin-
centium fuiſſe indignum, & ab emphyteoſi cecidiſſe
26 † quoniam iuramentum quoad reatum, & pœnã per
iurii ad hæredes, ſeu filios non tranſit, ſed ſolum iurã
tem afficit.c.ueritatis.ibiq; Innocen.& alii de iureiu-
ran.Bal.in l.generaliter.& l.1.uerſi.extra queritur.C.
de rebus creditis.notatur in c.fi.de foro compet.in 6.
& Alex.in d.l.1.& in d.l.generaliter.in addit.ad Bald.
multa allegat: ergo Do.Vincentius ratione iuramen
ti, ſeu periurii non poteſt dici aliquam pœnam, nec
27 caducitatem incurriſſe per pr dicta. ¶An autem † ius
declarandi emphyteotam cecidiſſe in cõmiſſum re
integra contra hæredes emphyteotæ tranſeat, uiden
28 dum eſt, & quòd tranſeat, ita arguitur; † quando pœ-
na legalis ipſo iure imponitur, tunc illa pœna contra
hæredes defuncti trãſit, Bar.& Alex.in l.licet.§.quod
autem.ff.quod quiſque iuris.Alexã. in l.eius, qui.ff.ſi
certum peta.l.1.C.ex delic.defunc.ibique Bald.& Sa
lic.Bar.in l.1.ff. de priua.delic.& Abba. in c.fin.de ſe-
29 pult. Sed † per ceſſationem ſolutionis canonis em-
phy-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

phyteota ipſo iure cadit à iure ſuo.l.2. C. de iure em-
phyteoti.c.potuit.de loca.ſimiliter per alienationem
rei irrequiſito domino factam d.c.potuit.l.fi.C. de iu
re emphyt.ac etiam ob nõ petitam renouationẽ, ma-
ximè quando iuratũ fuit.c. 1.ibiq; Ant.de Butr. Imo.
& alij.extra de precar.l.ſi quis maior.C.de tranſactio.
ibiq; Alex.& Moder.Bal.in c.querelam.de iureiuran.
ergo huiuſmodi pœna ẽt contra hæredes defuncti, q
in commiſſum incidit,locum habebit, & conſequen
ter ius declarandi cecidiſſe poterit re integra contra
30 hęredes exequi.¶Secũdo† obligatio ex delicto ẽt ſe-
cundum canones ad hæredes, & in hæredes tranſit,
quando ex delicto cõmiſſo abſit aliquid de patrimo-
nio illius,contra quem delictum fuit commiſſum. c.
in literis.extra de rapto.& no.in d.c.fi.de ſepultu.quã
uis ſecundum leges ſolum, ſi quid ad hęredes perue
nit,ut ibi:ſed ex commiſſo,& delicto emphyteotæ in
ceſſando ſoluere,uel alienando,vel aliter pacta,maxi
mè iurata non ſeruando,quæ in ſe delicta, & cõmiſſa
continent,ut per Alexandrum, & alios in d.l.ſi mihi,
& Titio.in ult.col.per Abba.& Moder.in d.c.bonę. il
2.de poſtula.pręla.per Rom.in d.cõſi.212. & per Mo
der.in d.c. 1. quẽadmodum feudũ ad fil. pertin. cũ ſi.
aliquid domino abeſt,& adeſt emphyteotæ, eiuſque
hæredibus, ergo hoc ius declarandi cecidiſſe poteſt
non ſolum contra emphyteotam, ſed ẽt contra hęre
des etiã re integra exerceri,per gloſam in d.c.fi. ¶Vl
timo induco tex.in c.1.ſi uaſal.feu.priu.quem ponde
rat Alex. in d.l.ſi mihi.& Titio in ult.col. ¶Præmiſſis
tamen non obſtantibus,in caſu occurrenti contrariũ
eſt verius. Ad quod dicendum moueor, ſic arguẽdo,
31 † quando ex delicto, & commiſſo alicuius pœna illi
non ipſo iure,ſed mediante facto hominis,& ſnĩa ir-
rogatur,tunc ea pœna re integra contra hæredes nõ
tranſit,& res integra dicitur ante litem conteſtatam
cõtra defunctum,ad tradita per Bar.in d.l.licet. ibiq;
Alex.& in d.l.eius qui.& in l.unica.C. ne ex delict. de
32 funct. Sed † ob non ſolutionẽ canonis, uel alia pacta
non ſeruata emphyteota eccleſiæ non ipſo iure cadit
à iure ſuo,ſed mediante facto hominis,hoc eſt decla
ratione pręlati,& ſi ipſe uoluerit,ac mediante ſnĩa.d.
c.potuit.ibiq; gl. & Doct. & in terminis noſtris opti-
mè declarat Rom.in d.conſi.212.& in d.conſi.421.&
expreſsè Pau.de Caſt.in l.colonus.quæ eſt l. pen.ff.lo
cati.ergo talis pœna caducitatis re integra nõ dẽt no
cere hęredibus ipſius emphyteotæ, qui in ſolutione
canonis ceſſauit,niſi prius contra emphyteotam de-
claratio eo modo,quo fieri debuit,facta fuerit, ut ſu-
33 pra dictum eſt.Præterea†quando ex delicto defuncti
nihil de patrimonio dño abeſt, ſi delinquens ante li
tem motam moriatur, pœna delicti contra hæredes
non tranſit.d.c.fi.cum ibi not. de ſepultu. c. in literis.
de rapto. & habetur in c. epiſcopus, qui filios. 12.q.2.
Sed ob non petitam renouationem,quæ per emphy-
teotã peti debebat, nihil de patrimonio ipſi dño ab
eſt,ergo ante declarationem, ſeu litem motam à do-
mino contra emphyteotam defunctum pœna cadu-
citatis hæredibus emphyteotæ nocere nõ debet.¶Se
cundo pro hac parte nobis optimè inſeruit tex. cum
34 gl.in c.1.fi.extra de donatio.†vbi ius declarãdi dona-
tarium fuiſſe ingratum,& ſic re donata priuandũ, do
natori contra hæredes donatarii non competit, niſi
contra ipſum donatarium ingratum huiuſmodi de-
claratio facta fuerit:idem probatur in l.1.& fi.C.de re
uocan. donatio. ergo idem in caſu noſtro dicendum
eſt,quia bona diuerſitatis ratio dari non poteſt.argu.
l.à Titio.§.1.ff.de verbo.oblig.Ad propoſitum etiam
35 nobis ſuccurrit id, † quod uoluit Bal. per gloſam fin.
ibi in d.l.fina. cui ſimilis eſt glo. in d.c.fina. ꝙ filij, &
hæredes uaſalli non poſſunt à domino priuari feudo

propter felloniam uaſalli defuncti, niſi con[tra]
uaſallum uiuentem prius declaratio facta, &
ſuper fellonia fuiſſet: & in terminis allego
Bal.in c. Imperialem.§.inſuper.in ult.col.
hib.feu.alien.per Federicum,qui dixit, ꝙ li[cet]
dorum conſuetudine delictum,ſeu fello[nia]
liis ſuis noceat,tamẽ ſi contra uaſallum ui[uentem]
mota non fuerit,non poterit poſtea contra
ueri,ex quo dominus contra uaſallum de
querelare potuit, & tacuit, nam ex hac ta[citurnitate]
remiſiſſe cenſetur,& propterea amplius c[ontra]
hæredes querelare non poterit,argum.d.l.
36 fin. Præterea†hęc pœna uenit ex delicto.
iudicatę.§.hæredi.ff.ſoluto matrimonio.
ergo re integra non debet contra hæredes
gumento.c.1.§.porro.quæ fuit prima cau[ſa]
37 amitta.l.eius,qui.ff.de iure fiſci.Rurſus†ha[ec]
quaſi actio iniuriarum, quia offenditur do[minus]
ad uindictam tendit,ergo non debet re in[tegra con]
tra hæredes competere.argumento multo[rum]
quæ ad propoſitũ allegat Bal.in d.§.inſuper.
nia dicta,& rationes optimè huic caſui no[stro]
38 ciunt.¶Sed pro uera huius articuli declara[tione di]
cendum eſt, ꝙ illis caſibus,quibus emphy[teota pro]
pter culpam, & ſuum delictum ipſo iure ca[dit à iure]
ſuo abſque eo, ꝙ dominus declarauerit, &
hominis facto, tunc pœna caducitatis locu[m]
etiam contra hæredes, quamuis in uita em[phyteotæ]
declaratio facta,ſeu lis mota non fuerit: &
quia ſtatim quo emphyteota culpam,ſeu de[lictum com]
miſit,res deſiit eſſe integra, per ea,quæ uo[luit]
d.l.licet.§.quod autem. ibique Alex.& in
& Bal.ac Salyc.in d.l.unica. & hoc in caſu
teſt exemplificari primo in emphyteota
ob non ſolutionem,uel alienationem ipſo
à iure ſuo,nec reperitur, ꝙ iura aliquam re[quirant de]
clarationem,ut in l.2.& fin.C. de iure emp[hyt.]
Alexandrum in l.ſi inſulam.colu.5.ff.de uer[bo.]
quamuis Paul.Caſt.in d.l.colonus. ſecus uo[luit]
etiam in emphyteoſi priuati,ſicut in eccleſi[æ ne]
ceſſaria ſit declaratio. Poteſt ſecũdo exemp[lificari in]
emphyteoſi eccleſiæ,uel priuati(ſequendo,
inter illas non ſit differentia) quando iura[uit]
ſoluere,uel non alienare, aut renouationem
quia tunc emphyteota ratione reatus periu[rii]
ueniendo ipſo iure cadit.d.l.ſi quis maior.
ibi per Bartolum,& d.c.querelam.& hoc in ca[ſu pœ]
na caducitatis poteſt contra hæredem exerc[eri,]
uerum puto,quando iam contra defunctum
ſet querela, nam ſi pœna periurii eſt, ꝙ emp[hyteota]
ipſo iure cadat à iure ſuo,non poterit hęc pœ[na con]
tra hæredes re integra exerceri,contra quos
& pœna periurii non tranſit, quę ſolum pe[rſonam]
reſpicit, cum iuramẽtum ſit quid perſonale,
ad reatum ad hæredes tranſeat ad not.in c.fi[na.]
ro competen.in 6.c.ueritatis.ibique Innoc.
iureiurã.Bal.in l.1.& in l.generaliter.C.de re[bus cre]
di.ibique Alexand.in apoſtill. Pręterea iura[mentum]
in hoc à natura contractus regulari debet,
C.de non numerata pecunia.cum ibi not.
& alios. ¶Quando uerò emphyteota ob no[n ſolutio]
nem propter rei abuſum, uel propter alia pa[cta non]
ſeruata ipſo iure non caderet à iure ſuo,ſed
te facto hominis,& ſententia, ueluti regula[riter con]
tĩgit in emphyteoſi eccleſiæ,ad tradita in d.c.
& per Romanum in præallegato conſi.212.
d.conſi.431.cum aliis præallegatis, & per Pau[lum in]
d.l.ſi colonus. qui hoc in caſu ſaluari poteſt,
mento eorum,quæ uoluit Alexã. in d.l.ſi inſu[lam. co]
lum. 5. tunc pœna caducitatis re integra co[ntra]

redes nō tranſiret,nā cū hæc ſit pęna legalis,ea re in-
tegra non eſt cōtra hæredes delinquētis tranſitoria,
Bar.ī d.l.licet.ibiq; Alex.& ī d.l.eius qui. Bal. & Sali.
in d.l.unica.C.ne ex delic.defunc.& ad prædictorum
corroborationē breuiter reaſſumo quādā diſtinctio-
nē Bar.in l.1.ff.de priu.deli.ī illa q.an hæres teneatur
ex delicto defuncti, quam refert ēt,ac ſequitur Abb.
poſt gl.in c.fi.de ſepult.ubi Bar.inquit,† ꝙ aut pœna,
quæ à lege imponitur, fuit abſque hominis facto, &
ſic ipſo iure impoſita, & tunc ea cōtra hæredem tran
ſit.l.Caius.ff.ad Sylla.l. cōmiſſa. ff.de pub.l.2.§.quod
autē.ff.quod quiſque iur.c.cum ſecundū. de hæret. in
6.& ſupra dixi,aut pœna à lege imponitur mediante
facto hominis, & non ipſo iure, & tunc ſi imponitur
ratione delicti, ſeu commiſſi, quod circa contractū,
& in ipſo contractu perpetratur, & eſt tale delictum,
quod per actionē ex contractu deſcendētē purgatur,
tunc talis pœna contra hæredē tranſit.l.ex contracti-
bus.l.ex depoſiti.ff.de actio.& oblig.& l.ſi hominē.§.
datur.ff. depoſiti. Si uerò delictum purgatur per aliā
actionē,& per aliud remedium, quæ ex contractu nō
deſcendant,tunc ſiue delictum ſit commiſſum in cō-
tractu, ſiue extra, nunquam datur contra hęredem.
Inſtit.de perpet.& tempo.actio.§. aliquando. & pro-
batur ex illis caſibus, de quibus per gloſſ. in d. l. uni-
ca. C. ne ex delic. defunc. Aut delictum , ſeu com-
miſſum perpetratur extra contractum,& hoc caſu ſi
lis ratione huius delicti fuit contra defunctum con-
teſtata, pœna indiſtinctè cōtra hæredes tranſit, ut in
l.unica.cum ibi notatis.Fallit in l.2.ff.ad l.iul.repetū.
Si uerò lis non fuiſſet contra defunctum conteſtata,
tunc contra hæredem ſolum datur in id, quod ad hæ
redem peruenit,& non ultra.At in caſu noſtro,ut di-
ctum fuit,pœna à lege ipſo iure impoſita nō dicitur,
ſed mediante facto hominis,& tunc ſi uolumus dice
re delictum fuiſſe commiſſum circa cōtractum em-
phyteoticum,quoniam tunc delictum non purgatur
per actionē deſcendentem ex contractu,ſed per aliā
rationem, aliudq; remedium, uidelicet declarando
emphyteotam à iure ſuo cecidiſſe ob non ſolutū ca-
nonē,iuxta d.c.potuit.& p ea,q̄ uolūt Rom.& Petrus
de Anch.in dictis conſiliis, ſequitur, ꝙ hæc pœna ca
ducitatis nullo modo contra hęredem tranſire dici-
tur.ſi uerò uolumus dicere, prout uerū eſſe arbitror,
ꝙ delictum, & commiſſum in caſu noſtro fuerit ex-
tra contractum perpetratum , quoniam non ſoluere
canonem,renouationem non petere,alienare irreq-
ſito domino,& ſimilia non in cōtractu,nec circa cō-
tractum committi dicuntur,ſed extra,& poſtquā cō-
tractus fuit factus,atque perfectus, dicendum eſt,pę
nam caducitatis,quæ pro huiuſmodi factis,& cōmiſ-
ſis à lege iniungitur,non tranſire contra hæredes, ex
quo contra defunctum non fuit facta declaratio,ne-
que lis conteſtata,ut eſt de mēte Bar.in d.l.1. & Abb.
in d.c.fi.¶ Non obſtat quartum motiuū principale,
ꝙ re deſinente eſſe integra, ut quia ante petitā reno-
uationem dominus rem alteri conceſſerit, non poſ-
ſunt poſtea proximiores ultimi emphyteotæ cōque-
ri,ſi res ipſis conceſſa nō fuerit, ad tradita per Rom.
in cōſi.70.& per Moder.in d.c. bonæ. il 2. de poſtula.
prælato. quia poteſt pluribus modis reſponderi pri-
mo,† ꝙ ante quàm eccleſia poſſit rem alteri conce-
dere,& proximioribus præiudicare,requiritur,ꝙ ipſi
fuerint negligentes per annum , & diem in petendo
renouationē,alioquin dominus, ſeu eccleſia ad eorū
pręiudicium non pōt alium inueſtire, ut no.declarat
do.Prepoſi.Mediol.in d.c.1.quemadmo.feu.ad fil.p-
tin.col.4.Secundo pro reſpōſione dico, ꝙ Alex. in d.
l.ſi mihi,& titio.col.pe. reprobat dictum Rom. in d.
conſi.70.& ſecundum ipſum illud non eſt verum, &
contra tex.in c.1.§.titius. ſi de feu.fuer. conten.inter
41 dominum & agna. † nam pendente tempore dato à
iure ad petēdam renouationem nihil ad preiudiciū
agnatorum proximiorū fieri poteſt.argu. l. ſiue pars.
C.de dilatio.per Rom.in conſi.22.in l.2.in prin.ff. ſo
lu.matri.& in rub.de arbit.& expreſsè per Petr.de An
cha.in d.conſi.173.¶ Non obſtat ultimum fundamē
tum, ꝙ doctrina Bar.in d.§.permittitur.cū alijs ſupra
allegatis,quæ eſt cōis,quamuis multi cōtrarium vo-
luerint,ut dixit Dec.in conſi.131.in ult.col.non pro-
cedit,nec habet locū in emphyteoſi eccleſiæ, ſed ſo-
lum in emphyteoſi priuati,ut uoluit Alex.in d.l.ſi mi
hi,& titio.col.pen.& ſupra dictum fuit,quia reſpōde-
42 tur,† ꝙ Dec.in d.conſi.131.uoluit cōtrariū, & aſſum-
ptū hoc Alex. non eſſe uerū, hācq; illius limitationē
eſſe falſam oſtendit per plura hoc latè ibi examinan-
do,& omnibus per Alex.adductis reſpondēdo,& cō-
trariam opinionem confirmādo, ꝙ in hoc inter em-
phyteoſim eccleſię,& priuati non ſit differentia, ſed
in utraque doctrina Bart. & cōmunis locum habeat,
idem contra Alex. opinionem ſequitur Ancha. in d.
conſi.173.& 421.Rom.in conſi.212.& ipſe Alex.cōſ.
10.lib.3.& in conſi.80.ī 2.dubio lib.1.Bal.in c.1.quē-
ad.feu.ad fil.pertin.Barba.in c.1.de loca.& ſuper hoc
omnino uideatur dictum conſi. Decij 131. ꝙ fauorē
ſororum proximiorum,& hęredum D.Vincentij, ꝙ
non obſtantibus pręmiſſis renouari debeant,optimè
facit. Et quoniam in caſu noſtro quamplura alia ad
fauorem dictarum ſororum concurrunt, de quibus
ſupra plenius eſt dictum,& illud pręſertim, ꝙ emphy
teoſis hęc eſt effecta hæreditaria, ſuper hoc ultimo,
cuius opinio ſit uerior Alexandri ne,an Decij,& alio
rum,breuitatis gratia inſiſtere nolo.Sed ex omnibus
prædictis, ut ſi ſingula non proſint, multa iuuare ua-
leant,ad fauorem pręfatarum ſororum proximiorū,
& hęredum domini Vincentij pronunciandum eſſe
concludo, quicquid in contrarium poſſet allegari,
cum ex iam dictis cuilibet reſponſum accommoda-
ri poſſit. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Emphyteoſis,finita linea,agnatis ex gratia cōcedenda ſecundū na*
turā primæ conceſſionis dēt cōcedi, & oīa in prima conceſſio-
ne contēta tacitè in ſecunda facta ex gratia repetita cēſentur.
Et ſi prima pro filijs maſculis facta fuerit,an ſecūda,quæ fit ex gra
tia,agnatis fœminis, an uerò maſculis tantùm fieri debeat.
2 *Et una uice tantum, & non pluribus fit huiuſmodi conceſſio ex*
gratia.
3 *Bar.doctrina in l.1.§.permittitur. ff. de aqua quotid. & ęſtiua.*
quòd dominus emphyteoſim finitam proximioribus agnatis cō
cedere teneatur,non procedit in emphyteoſi effecta perpetua,et
hæreditaria,ſed in ea,quæ certo tempore finiri poteſt.
4 *De communi opinione creditur doctori famoſo,& canonizato.*
5 *Opinio communis ex quibus doctoribus fiat.*
6 *Eccleſia emphyteoſim finitam non poteſt pro ſe retinere, ſed agna*
tis proximioribus ultimi emphyteotæ concedere tenetur.

EPITOME.

Emphyteosis conceſſa pro maſculis tantum, ſi finita linea agnati proximiores uelint de illa reinueſtiri,etiam agnatis fœminis proximioribus, & hæredibus concedi debet.

Et tanto magis, ſi eſſet emphyteoſis effecta hæreditaria.

CONSILIVM XCIX.

NOn recedendo ab ijs, quæ in proximo præcedenti conſilio,& in præſenti cauſa ad fauorem hęredum Domini Vincentij de Saſſuno dicta fuere, ſupereſt aliquibus nouiter exhibitis dubitationibus reſponſum accommodare,& ſolum ſuper ijs,quæ maiorem in ſe difficultatem habere uidentur, inſiſtendo, breuiter loquar: